

OLIARI A DALŠÍ proti Itálii (č. 36030/11)

Rozsudek z 21. července 2015

Neuznání registrovaného partnerství dvou osob stejného pohlaví. Stěžovateli byli tři homosexuální páry, kterým nebylo umožněno oznámit svatební ohlášky, protože italský občanský zákoník znal pouze manželství uzavřená mezi osobami opačného pohlaví. První stěžovatelský pár podal proti rozhodnutí neumožnit jim uzavření sňatku odvolání. Odvolací soud řízení přerušil a obrátil se na Ústavní soud s otázkou ústavnosti dotčených právních ustanovení. V dubnu 2010 Ústavní soud judikoval, že právo na uzavření manželství tak, jak je zaručeno v Ústavě, se nevztahuje na homosexuální páry a je chápáno ve svém tradičním smyslu. Zároveň podotkl, že je na Parlamentu, aby upravil právní uznání práv a povinností vztahujících se na homosexuální páry.

Stěžovatelé se na ESLP obrátili s námitkou na porušení článku 8 Úmluvy.

ESLP nejprve připomenul, že trvalé soužití homosexuálních párů spadá pod termín „rodinný život“ ve smyslu článku 8 Úmluvy. Přiznal též, že homosexuální páry měly sociální potřebu právního uznání a ochrany jejich vztahů, což potvrdil i Výbor ministrů Rady Evropy. Podle názoru ESLP současná právní ochrana homosexuálních párů v Itálii neodpovídá potřebám stálých lidských vztahů. I když registrace homosexuálních párů byla možná ve dvou procentech obcí, šlo spíše o symbolickou hodnotu, která jim nezaručovala žádná zvláštní práva. Od prosince 2013 mohly homosexuální páry uzavřít tzv. registrované partnerství, jehož rámec byl však omezený. Navíc jej mohl uzavřít kdokoli; jeho účelem tak nebyla ochrana párů a dotčené osoby spolu musely žít ve společné domácnosti, ačkoli ESLP již dříve judikoval, že tato okolnost není nutnou podmínkou pro existenci pevného svazku mezi partnery vzhledem k tomu, že mnoho párů – ať už sezdaných nebo žijících v registrovaném partnerství – měly zkušenost s obdobím, kdy mezi nimi byla velká vzdálenost, třeba z profesních důvodů.

Podle názoru ESLP konstatoval, že Itálie nezajistila stěžovatelům zvláštní právní rámec, který by poskytl uznání a ochranu jejich svazkům. Došlo tak k porušení článku 8 Úmluvy.